

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Identifikátor materiálu	EU: ICT – 3 – 55
Anotace	Prezentace seznamuje se změnami v hospodářství a společnosti ve druhé polovině 19. století v českých zemích.
Autor	Mgr. Blanka Šteindlerová
Jazyk	Čeština
Vzdělávací oblast	Člověk a společnost
Vzdělávací obor	Dějepis
ICT = Předmět / téma	Dějepis/Novověk
Očekávaný výstup	Žák vyjmenuje podmínky a změny v zemědělství, průmyslu a dopravě, zná základní informace o počátcích dělnického hnutí v Čechách.
Speciální vzdělávací potřeby	- zdravotní postižení - LMP
Klíčová slova	nevolnictví, robota, stroje, zemědělství, průmysl, obyvatelstvo, dělník, stávka, sociálně demokratická strana, komunismus
Druh učebního materiálu	Prezentace
Druh interaktivity	Kombinace
Cílová skupina	Žák
Stupeň a typ vzdělávání	základní vzdělávání – druhý stupeň
Typická věková skupina	13 - 14 let / 8. ročník
Období tvorby DUM	5/2013

HOSPODÁŘSKÝ A SPOLEČENSKÝ ROZVOJ ČESKÝCH ZEMÍ

ve druhé polovině 19. století

CO PŘEDCHÁZELO HOSPODÁŘSKÉMU ROZVOJI

- nejdůležitější pro rozvoj hospodářství ve všech směrech bylo **zrušení nevolnictví a roboty**

- připomeň si, kdy to bylo

- venkovské obyvatelstvo již nebylo závislé na šlechtě

mohlo samostatně hospodařit
nechat se najmout na práci ve velkostatku
odejít do města a najít práci v průmyslu

ROZVOJ ZEMĚDĚLSTVÍ

- ◉ téměř celé 19. století se práce v země - dělství dělala ručně a za pomoci tažných zvířat; ručně se oralo, vláčelo, selo, sekala tráva i obilí, mlátilo
- ◉ ke konci 19. století se začaly objevovat – nejprve na velkostatecích – první secí stroje a mlátičky

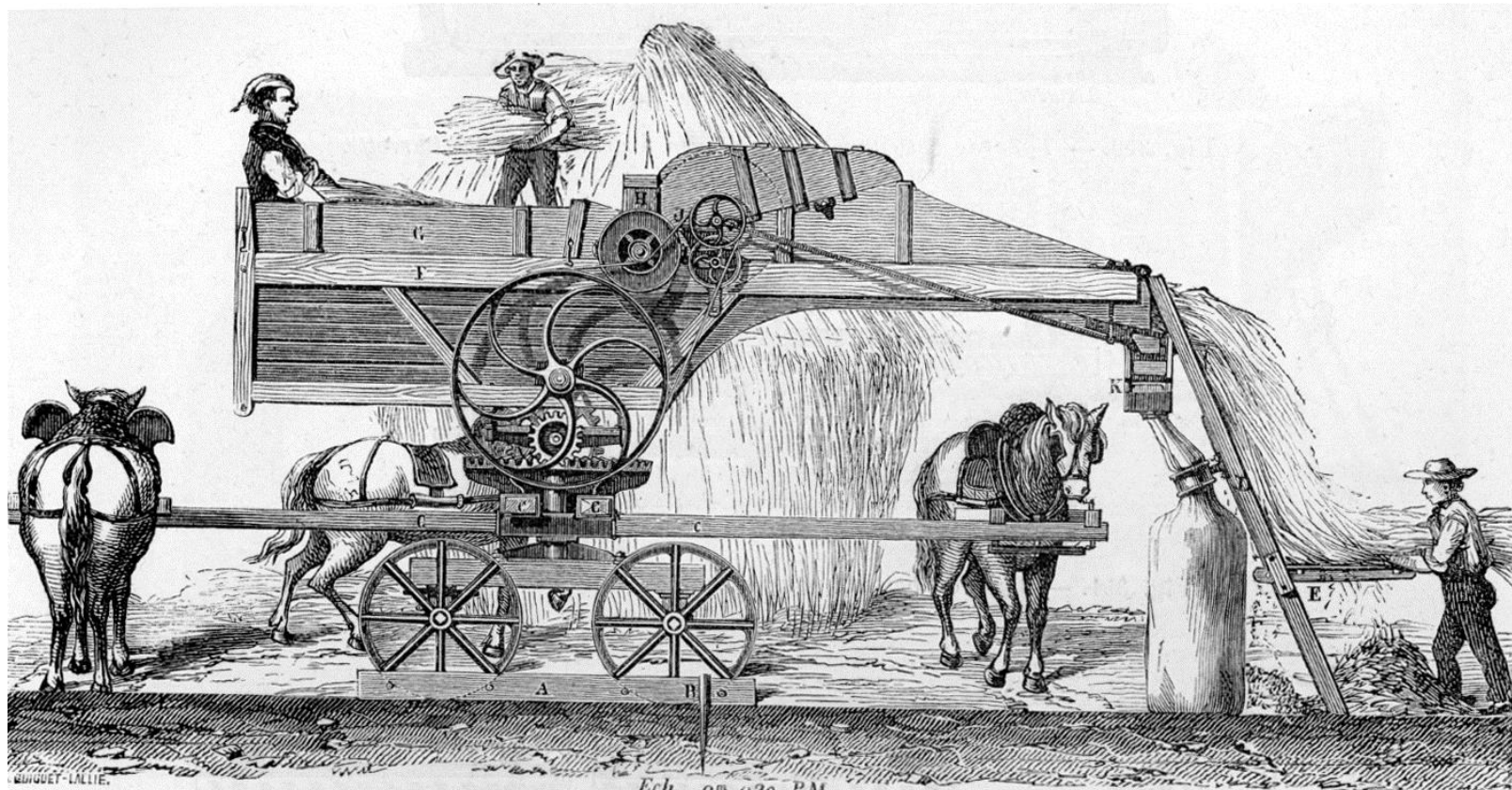

Fig. 349. — Batteuse Damey à manège direct placé sous la batteuse.

Mlátička obilí z roku 1881

ROZVOJ PRŮMYSLU

- nejprve se rozvíjel průmysl **potravinářský**, který úzce navazoval na změny v zemědělství
  - rostly cukrovary, lihovary, pivovary
- dále se rozvíjel průmysl
  - ❖ **textilní**
  - ❖ **železářský**
  - ❖ **strojírenský**
  - ❖ **sklářský**
    - připomeň si, co který průmysl vyrábí
- byly dokončeny hlavní železniční tratě a stavěly se nové silnice

ZMĚNA SKLADBY OBYVATELSTVA

- ◉ se změnami ve výrobě se měnila i skladba obyvatel
- ◉ šlechta ustupuje do pozadí
- ◉ převahu získávají bohatí měšťané
  - továrníci, bankéři

- ◉ roste počet majitelů živností a hlavně dělníků, kteří neměli často žádný majetek

SNAHA DĚLNÍKŮ O ZLEPŠENÍ ŽIVOTNÍCH A PRACOVNÍCH PODMÍNEK

- ◉ dělníci často žili a pracovali ve velmi těžkých podmínkách; bojovali tedy o zlepšení těchto podmínek, požadovali
  - zkrácení pracovní doby
  - zvýšení mzdy
- ◉ nejprve vznikaly dělnické spolky a svépomocná družstva
- ◉ nejrozšířenějším způsobem boje byla **stávka**
- ◉ stávky tvrdě potlačovala policie
- ◉ rostla potřeba politické strany, která by hájila zájmy dělníků a drobných živnostníků

SNAHA DĚLNÍKŮ O ZLEPŠENÍ ŽIVOTNÍCH A PRACOVNÍCH PODMÍNEK

- ◉ duben 1878 - v Praze založena **sociálně demokratická strana**, která prosazovala lepší životní podmínky pro dělníky
- ◉ část socialistů se klonila i k myšlenkám komunismu, který odmítá majetkové rozdíly mezi lidmi a požaduje společné vlastnictví

socialista = člen nebo příznivec sociální demokracie

obraz „Stávka“, 1886

ZDROJE:

Uveřejněné odkazy [cit. 2013-5-3].

Dostupné pod licencí Wikipedia a Wikimedia na WWW:

- mlátička z roku 1881:

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Batteuse_1881.jpg

- Stávka:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:%22Der_Streik%22_von_Robert_Koehler.jpg